

Отже, при використанні кількісних критеріїв розподілу підприємств на певні категорії існують проблеми, що означає їх ненадійність. Тому виникає потреба у розрахунках чітких параметрів віднесення суб'єктів підприємництва до малих, середніх і великих.

Література.

1. Економічна енциклопедія: у трьох томах / [редкол.: С.В. Мочерний (відп. ред.) та ін.]. – К.: Видавничий центр «Академія», 2001. – Т.2. – 848 с.
2. Предпринимательство: Учебник [(М.Г. Лапуста, А.Г. Поршнев, Ю.Л. Старостин, Л.Г. Скамай)]; под ред. М.Г. Лапуста. – М.: ИНФРА – М, 2000. – 448 с.
3. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
4. Парсяк В.Н. Економіко-правові аспекти ідентифікації підприємств малого та середнього бізнесу / В.Н. Парсяк // Агроінком. – 2002. – № 1-3. – С. 24-28.

ЗМІСТ ТА РОЛЬ НОРМУВАННЯ ОБОРОТНИХ ЗАСОБІВ

***Бутко А.В., студентка*,
Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка***

Без визначення ефективності функціонування оборотних засобів управляти ними в ринкових умовах на засадах самофінансування практично неможливо. Тим більше, що за своєю сутністю оборотні засоби є складною економічною категорією і вони мають широкий діапазон взаємодії впливу – на виробничій стадії оборотні засоби забезпечують безперервність процесу виробництва, на стадії обігу – просування виробленої продукції до споживача. У сукупності оборотні засоби забезпечують безперервність кругообігу капіталу, оскільки затримка просування авансованої вартості на будь-якій стадії негативно позначається на стані загального кругообігу.

Ця проблема, тобто забезпечення безперервності кругообігу та його прискорення, особливо серйозною виявилася для сільського господарства, оскільки у минулі роки в багатьох сільськогосподарських підприємств авансовані засоби не поверталися повністю і для забезпечення безперервності кругообігу вимагалася залучення додаткових ресурсів зовні. У цілому це негативно впливало на загальні результати сільськогосподарського виробництва, знижуючи його

* Науковий керівник – Онегіна В.М., д.е.н., професор

ефективність. Відзначене вимагає відповідних змін у системі підходів до визначення ефективності оборотних засобів із тим, щоб вони відповідали новим вимогам, які ставляться до господарського механізму.

До оборотних засобів аграрних підприємств належить та частина засобів виробництва, яка цілком споживається в його процесі, повністю переносить свою вартість на новостворений продукт упродовж одного циклу. В цьому і полягає економічна суть оборотних засобів.

Раціональне формування і ефективне використання оборотних засобів підприємств дає змогу вивільняти значні ресурси для підвищення темпів розвитку сільськогосподарського виробництва. Але на сьогоднішній день слід відзначити негативні тенденції в даній сфері, які пов'язані з нестачею власних оборотних засобів і недостатнім рівнем кредитування підприємств.

В останні роки аграрні підприємства практично не займаються визначенням потреби у власних оборотних засобах, що негативно позначається на результатах господарської діяльності.

Важливим показником, який наочно характеризує фінансовий стан підприємства, є рівень забезпечення власними оборотними коштами. Якщо трактувати нормативи оборотних засобів як встановлення їхньої мінімальної потреби, це призведе до агресивної політики формування оборотних активів, до якої сільськогосподарські підприємства не готові через зниження дохідності підприємств, диспаритет, високі процентні ставки за кредитні ресурси. Тому під нормуванням оборотних засобів необхідно розуміти процес визначення їх оптимальної потреби для забезпечення безперервності виробничого процесу у підприємстві. Адже від встановленого розміру цієї потреби оборотних засобів залежить їх раціональне формування.

З економічної точки зору доцільним є формування оборотних засобів за рахунок власних джерел, оскільки їх наявність забезпечує підприємству оперативну самостійність, а у стратегічному плані власні оборотні кошти дозволяють проводити більш незалежну політику, яка відповідає інтересам підприємства. Але власними джерелами повинні покриватись оборотні активи лише в планових межах. Формування оборотного капіталу лише за рахунок власних джерел, виходячи з максимальної потреби, неминуче тягне за собою створення їх надлишку. Тимчасово потреба у додаткових оборотних коштах забезпечується шляхом залучення позичених джерел, таких як кредити банків, кредиторська заборгованість, тощо.

Визначення потреби в оборотних засобах з використанням

науково-обґрунтованих нормативів в ринкових умовах є одним із найважливіших завдань фінансово-економічної служби. При нормуванні оборотних засобів сільськогосподарських підприємств необхідно виходити з наступних принципів:

— визначення нормативів повинно здійснюватись на науково-обґрунтованій основі і враховувати особливості умов виробництва продукції, а також технічні, організаційні та економічні зміни, що відбуваються у виробничій діяльності кожного підприємства;

— норми та нормативи оборотних засобів мають бути реальними і достатніми для забезпечення нормативних умов виробництва;

— розробка норм і нормативів оборотних активів повинна здійснюватись безпосередньо підприємствами, які знають свої ресурсні можливості і резерви та зацікавлені в їх ефективному використанні;

— підприємства мають бути матеріально зацікавлені у встановленні необхідного розміру нормативів власних оборотних засобів.

Визначення потреби у власних оборотних засобах на нормативному рівні дає змогу раціонально формувати і використовувати капітал підприємства. Нормативи мають являти собою науково-обґрунтовані розрахункові розміри, які відображають кількісне співвідношення між виходом продукції і ресурсами, витраченими на її виробництво. У сучасних умовах, коли одним з головних завдань сільськогосподарських підприємств є скорочення витрат на виробництво продукції, нормування запасів товарно-матеріальних цінностей в значній мірі сприятиме економному їх користуванню та підвищенню прибутковості сільськогосподарських підприємств.

МЕХАНІЗМ ФІНАНСУВАННЯ НОВОСТВОРЕНОГО ПІДПРИЄМСТВА

Гармашева І.П., магістр,
Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка*

В економічній літературі поняття фінансовий (фінансово-кредитний) механізм використовується досить широко. Але єдиної думки щодо його визначення та його складових не існує.

* Науковий керівник – Дудник О.В., асистент